

ΜΙΚΡΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΕΡΩΤΗΣΙΣ

Τί προτιμάτε: εὐμορφα μάτια ἢ εὐμορφον στόμα;

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Ἀπεφάνθη καὶ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἡ κοινὴ γνώμη τῶν ἀνγνωστῶν καὶ ἀνγνωστῶν τῆς Ἑστίας, ὁμίλησεν ἡ πλειονοψηφία, ἡ ἀπόλυτος πλειονοψηφία, καὶ εἶπεν ἀνεπιφυλάκτως καὶ καθαρὰ ὅτι τοῦ ὠραίου στόματος ὠραιότεροι εἶνε οἱ ὠραῖοι ὀφθαλμοί· καὶ μόνον περὶ τοῦ χρώματος αὐτῶν δὲν ἐξέφερε σαφὴ γνώμην, ἂν δηλαδὴ τοὺς θέλῃ μακρὺς ἢ κυανοὺς. Εἶνε ἀληθές ὅτι οἱ πλείστοι ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἐσπευσαν νὰ δώσουν ἀποκρίσιν εἰς τῆς Ἑστίας τὸ ἐρώτημα ἐθεώρησαν τὴν γνώμην των ὡς ἀξίωμα καὶ δὲν ἤξιωσαν νὰ τὴν δικαιολογήσουν, ἀλλὰ λακωνικώτατα ἀπεκρίθησαν· «τὰ μάτια». Ἄλλοι ὅμως ἠτιολόγησαν τὴν ἀπάντησιν των ἢ καὶ ὑπεδήλωσαν ὅτι ἐταλαντεύθησαν ὀλίγον πρὶν ἢ ὀριστικῶς ἀποφασίσωσι.

Μεταξὺ τούτων δύναται νὰ ταχθῇ ὁ ἐκ Σμύρνης Δ. Σ. ἀποστείλας τὴν γνώμην του εἰς μικρὸν χαριτωμένον ποιημάτιον, τὸ ἐξῆς:

Μάτια καὶ στόμα

Τρανταφυλλιά περήφανη μ' ἐρώτησε μὲ ζούλεια:
— Γιατί σ' ἀρέσουν κι' ἀγαπᾷς τὰ ταπεινά ζουμπουλία;
Τὶ εὐμορφία καὶ μυρωδιὰ τοὺς βρίσκεις καὶ φροντίζεις
Πρὶν ἀπὸ τ' ἄλλα λούλουδα νὰ τὰ καλοποτίζεις;

Κ' ἐγὼ τῆς εἶπα:—Τ' ἀγαπῶ πολὺ τὰ ζουμπουλάκια
Γιατ' ἔχει κ' ἡ ἀγάπη μου ματάκια ζουμπουλένια.
— Γιατ' λοιπὸν δὲν ἀγαπᾷς καὶ τὰ τρανταφυλλάκια,
Ποῦ ἔχει κ' ἡ ἀγάπη σου χεῖλη τρανταφυλλένια;

— Τρανταφυλλιά μου ὦμορφη, δὺς λόγια θὰ σοῦ πῶ:
Τὰ μυρωδῶτά σου παιδιὰ κ' ἐκεῖνα τ' ἀγαπῶ.
Μὰ μὴ θυμῶνῃς καὶ σκορπῇς τὰ φύλλα σου στὸ γῶμα,
Σ' ἐμὲν ἀρέσουν πλεῖστον τὰ μάτια ἀπ' τὸ στόμα...
(Σμύρνη) Δ. Σ.

— Ἡ ἐκ Λευκάδος Κυρία Δ. Σ. εὐρίσκει ὅτι ὑπάρχει ὁμοιότης μεταξὺ τοῦ ἐρωτήματος τῆς Ἑστίας καὶ τῆς ἐρωτήσεως ἣν ἡ ἰδίᾳ εἶχε κάμῃ ποτὲ πρὸς Γάλλον ὁμοτράπεζόν της, ἂν προτιμᾷ τούτο τὸ ἔδωσμά ἢ ἐκεῖνο. Ὁ Γάλλος ἀπεκρίθη: «je préfère. les deux.» Εἶχε λοιπὸν ὀρεξιν νὰ ἀποκριθῇ καὶ αὐτὴ ὅτι προτιμᾷ... καὶ ὠραῖοι ὀφθαλμοὶ καὶ ὠραῖον στόμα νὰ συνυπάρχωσιν εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἀφ' οὗ τὴν στενοχωροῦμεν δίδει τὴν προτίμησιν εἰς τοὺς ὠραίους ὀφθαλμοὺς «διότι οὗτοι διὰ τῆς ἀνευλέξεως εὐγλωττίας των μᾶς λέγουν ἐνίοτε ὅσα καὶ τὸ ὠραιότερον στόμα ἀδυνατεῖ νὰ ἐκφράσῃ.»

— Ὁ ἐπαρχιώτης Ο. Ω. ἔδωκε παράξενον διὰτύπωσιν εἰς τὴν ταλάντευσιν ἐκείνην, περὶ τῆς ὁποίας ἐλέγομεν. Αὐτὸς προτιμᾷ «νὰ βλέπῃ εὐμορφα ματια, ἀλλὰ νὰ ἀσπάζεται εὐμορφον στόμα.» Περὶερρον! διατὶ τάχα νὰ μὴ ἀνατρέψῃ καὶ τοὺς ὄρους; ἢ μήπως θὰ ἀσπάζεται εἰς τὰ τυφλά;

— Εἶνε ἀποφασιστικώτερος ὁ Κεφαλλῆν Κοσμι-

κός, δικαιολογῶν πληρέστατα τὸ ψευδώνυμόν του. Ἰδοὺ τί λέγει: «Ὅσακις ἀντικρύζω εὐμορφα μάτια δὲν προσέχω εἰς τὸ ἀσχημον στόμα. Ὅταν τὸ βλέμμα μου συναντήσῃ ἀσχημα μάτια, ἀποστρέφμαι εὐθὺς καὶ δὲν προσθάνω νὰ ἐκτιμῇσω τὸ εὐμορφον στόμα.»

— Καὶ ὁ ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον τὸ Γελέκι, ἐξ Ἄνδρου «μάτια ὠραῖα προτιμᾷ» καὶ τὴν προτίμησίν του ἐκφράζει καὶ αἰτιολογεῖ ἐμμέτρως ἐπιμένων μάλιστα ὅτι «ἀπὸ τὸ στόμα τῶμορφο χίλιες φορές τὰ προτιμᾷ» καὶ ἀδιαφορεῖ «ἡ μαῦρα εἶν' ἢ γαλανὰ, ἢ βαθὺ χρῶμα καστανά.»

— Καὶ θέλει λόγον ὅτι εἰς τὰ ὠραῖα μάτια πρέπει νὰ δοθῇ ἡ προτίμησις; «Ἐκεῖ ἰνδαλματίζεται ἡ εἰκὼν τῆς ψυχῆς», ὅπως λέγει ἐκ Πειραιῶς ὁ Γ. Ν. Κφ.

— «Ὁ μὴ προτιμῶν τὰ ὄμματα παντὸς ἄλλου μέρους τοῦ σώματος, βῶξ ἐκ Κυθήρων σεβαστὸς συνδρομητὴς τῆς Ἑστίας, στερεῖται ἀναμφισδητήτως ὀμμάτων.»

Μακρὰ σειρὰ λοιπὸν ἀξιολύμων κυρίων ἀποφαίνεται ὑπὲρ τῶν ὀφθαλμῶν. Ἄς ἴδωμεν καὶ τὴν μειονοψηφίαν ἀποτελουμένην ὑπὸ δύο — πρᾶγμα παράδοξον! — ὑπὸ δύο γυναικῶν.

— Καὶ ἡ μὲν Σεμνὴ Χλόη, ἐξ Ἀθηνῶν, «προτιμᾷ κοράλλινα χεῖλη καὶ μαργαρίτας ὀδόντας, ὅταν ἐκρέρουν ὠραίους λόγους ἔχοντας τὸ ἄρωμα ῥόδου.»

— Ἡ δὲ Εὐα τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἶνε μᾶλλον ἀμελίκτος... Ἡξεύρετε τί γράφει; «Προτιμῶ εὐμορφον στόμα» καὶ τὰ ὠραιότερα μάτια ἐξουδετεροῦνται ὑπὸ μέχρις ὧτων φθάνοντος στόματος ἢ ὑπὸ χεϊλέων ἐξεχόντων ὡς δικόρυφον ὄρος. Καὶ οἱ μᾶλλον μικροὶ καὶ ἐσβεσμένοι ὀφθαλμοὶ ἐξωραίζονται διὰ μικροῦ καὶ ῥοδίνου στόματος ἢ διὰ διπλῆς σειρᾶς μαργαριτῶν καὶ ἀργυροῦ χροῦ γέλωτος. Εἰς τὴν καλλονὴν τοῦ στόματος ἀποδίδεται βεβαίως καὶ γλυκεῖα φωνή.»

Ἄλλ' αἱ γῶμαι καὶ αἱ συμβουλαὶ τῆς Εὐας δὲν ὑπῆρξαν δυστυχῶς ποτέ, ἀπὸ κτίσεως κόσμου, ἐπιτυχεῖς καὶ εὐτυχεῖς. Ἄν ἠθέλομεν νὰ παρατάξωμεν ἐδῶ ὅσους ὕμνους ἢ ποιήσεις καὶ ἡ σοφία ἀρχήθεν ἐτόνισαν ὑπὲρ τῶν ὠραίων ὀφθαλμῶν, τόμοι ὀλόκληροι τῆς Ἑστίας δὲν θὰ ἐξήρκουν· ἀλλὰ τίς ποιητὴς, παρακολῶ, ὕμνησέ ποτε τὸ στόμα μόνον τοῦ κοῦ καθ' αὐτό; «Ὅτι τὰ μάτια εἶναι τὸ ἰδανικώτατον μέρος τῆς ἀνθρωπίνης ὕλης οὕτε ἡ Εὐα θὰ ἀρνηθῇ—ἂν καὶ εἴμεθα βέβαιαι πολὺ καλὰ τὸ γνωρίζει. Ἡ τέχνη, ἡ μίμησις δηλονότι τῆς ὕλικῆς φύσεως, ἀποδίδει ἄριστα καὶ ἀκριβέστατα καὶ τὸ κάλλιστον στόμα. ἀλλὰ οἱ ὀφθαλμοί,—περὶ τῶν ὠραίων πρόκειται— τῆς ψυχῆς οἱ λαμπτήρες, ὑπὸ οὐδεμιᾶς τέχνης ἀκριβῶς ἀναπαριστῶνται. οὐδὲ ὑπὸ τῆς τυπικωτάτης φωτογραφίας ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁ ἥλιος κάμνει τοῦ τεχνίτου τὸ ἔργον ἂνα ποιοῦνται οἱ ὠραῖοι ὀφθαλμοί, ἀλλὰ δὲν φωτογραφοῦνται!»

Τίνα δύναμιν ἔχουν τὰ μάτια πόσοι καὶ πόσοι δὲν ἔψαλαν! Ἀλλὰ ἐξ ὧν αὐτῶν ἐν ποιημάτιον, θαυμάσιον κατὰ τὴν γνώμην μου, τοῦ Βαλαωρίτου θὰ παραθέσω ἐδῶ—δὲν ἀντέχω εἰς τὸν πειρασμόν:

Εἰς τὸ λεύκωμα τῆς Κας...

Μ' ἀρέσει μεσ' ἐπὶ τὴν ἄβυσσον τοῦ μαύρου τοῦ ματιοῦ σου
 Νὰ βλέπω τὸ κυμάτισμα, Κυρά, τοῦ λοισμοῦ σου,
 Καὶ νὰ ἔξανοίγω, Οὐράνω μου, μεσ' ἰς τὸ βαθὺ σκοτάδι
 Ποῦ πλημμυρεῖ τὴν κόρη σου, τὸν φλογερὸν τὸν Ἄδη
 Πῶκαψε ἀμέτρηταις καρδιαῖς. Μ' ἀγάπη σὲ θωροῦσα
 Κ' ἐκεῖ ποῦ παραμόνευα, κ' ἐκεῖ ποῦ καρτεροῦσα
 Μὴν ἀπ' ἐκείνη τὴν νυχτιὰ προβάλλῃ καμμιὰ ἀχτίδα,
 Βαθειά, βαθειά, κατὰβαθα μοῦ φάνηκε πῶς εἶδα
 Ἀπελπισμένη μιὰ ψυχὴ ἰς τὸ μελανό σου κύμα
 Νὰ παραδέρνῃ ἀνήσυχη, σὰν ζωντανὸς ἰς τὸ μνημα.
 Κι' ὅταν ἐξήτησα νὰ ἰδῶ ποῖος πνίγεται, Κυρά μου,
 Ὡς τὸν κάτω κόσμον, ἐγνώρισα μὲ τρόπο τῇ θωρίᾳ μου.

«Οἱ ὀφθαλμοὶ εἶνε ὄργανα ὀπτικά, τὰ ὁποῖα μεταχειρίζεται ὁ Ἔρως διὰ νὰ μεγαλύνῃ τὰς ἀρετὰς καὶ νὰ σμικρύνῃ τὰς κακίας» κατὰ τὴν ὠραίαν εἰκόνα δὲν ἐνθυμούμαι τίνος συγγραφῆς. Δι' αὐτὸν γίνονται ἡ πρώτη καὶ αὐτόματος συνεννόησις μεταξὺ δύο καρδιῶν, αἵτινες ἐπλάσθησαν διὰ νὰ ἀγαπηθῶσιν ἡ τοῦλάχιστον νὰ ἐκτιμηθῶσιν ἀμοιβαίως, διότι τὸ βλέμμα εἶνε ὁ αἰωνίως θελκτικὸς διερμηνεὺς τῆς γυναικὸς, ὁ ὁποῖος εὐμενὼς ἀλλὰ καὶ ἀσφαλῶς συγχρόνως καὶ ἀκινδύνως διαδιβάλλει ὅτι μυστηριωδῶς μὲν ἐγκλείει ἡ διάνοιά της, δὲν ἔχουν ὁμῶς τὴν τόλμην νὰ ἐκφράσωσι τὰ χεῖλη.

Ὁ Guy de Maupassant μὲ λυρισμὸν περιπαθέστατον — ἂν καὶ γράφῃ εἰς λόγον πεζόν — ἐξαίρει καὶ ὑμνολογεῖ τὸν ὀφθαλμὸν: «Μυστήριον εἶνε ὁ ὀφθαλμὸς. Ὁ κόσμος ὅλος συγκεντρώνεται εἰς αὐτόν, διότι αὐτὸς βλέπει τὸν κόσμον ὅλον καὶ τὸν ἀντανάκλα. Περιέχει τὸ σύμπαν, τὰ πράγματα καὶ τὰ ὄντα, τοὺς ὠκεανούς καὶ τὰ δάση, τὰς δύσεις τοῦ ἡλίου καὶ τοὺς

ἀστέρας, τὴν τέχνην, τὰ πάντα, τὰ πάντα βλέπει, τὰ συλλέγει καὶ τὰ φέρει μαζί του. Περιλαμβάνει δὲ ἀκόμη καὶ κάτι περισσότερον, τὴν ψυχὴν, τὸν ἄνθρωπον τὸν σκεπτόμενον, τὸν ἄνθρωπον τὸν ἀγαπῶντα, τὸν ἄνθρωπον τὸν γελῶντα, τὸν πασχοντα! Παρατηρήσατε τὰ γαλανὰ μάτια τῶν γυναικῶν (ὁ συγγραφεὺς μεροληπτεῖ ὑπὲρ τῶν γαλανῶν, ἀλλ' ἀδιάφορον), ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἶνε βαθεὰ ὡς ἡ θάλασσα, μεταβλητὰ ὡς ὁ οὐρανός, τόσο γλυκὰ, τόσο γλυκὰ ὅσον αἱ αὖραι, τόσο γλυκὰ ὅσον ἡ μουσικὴ καὶ τὰ φιλήματα, τὰ ὁποῖα εἶνε καθαρὰ καὶ τόσο διαφανή, ὥστε βλέπετε τί εἶνε ὀπισθὲν τῶν, βλέπετε τὴν ψυχὴν (ὁ συγγραφεὺς παραφέρεται ὀλίγον, διότι ἐκεῖνο τὸ ὅποιον λέγει δὲν συμβαίνει πάντοτε), τὴν γαλανὴν ψυχὴν, ἥτις τὰ χρωματίζει, τὰ ἐμψυχώνει καὶ τὰ ἀποθώνει. Διότι, ναί, ἡ ψυχὴ ἔχει τὸ χρῶμα τοῦ βλέμματος, μόνῃ ἡ γαλανὴ ψυχὴ φέρει μεθ' ἑαυτῆς τὸ ὄνειρον. . . . Ὁ ὀφθαλμὸς πίνει τὴν φαινομενικὴν ζωὴν καὶ μὲ αὐτὴν τρέφει τὴν διάνοιαν. Πίνει τὸν κόσμον, τὸ χρῶμα, τὴν κίνησιν, τὰ βιβλία, τὰς εἰκόνας, ὅτι εἶνε ὠραῖον καθὼς καὶ ὅτι εἶνε ἄσχημον, καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ μετασχηματίζει εἰς ἰδέας. Καὶ ὅταν μᾶς ἀτενίζῃ, μᾶς δίδει τὸ αἶσθημα μιᾶς χιμαιρικῆς εὐτυχίας ἡ ὁποία δὲν ὑπάρχει ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης. Μᾶς κάμνει νὰ προαισθανώμεθα ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα θὰ ἀγνοῦμεν» . . .

Εἶνε, πιστεύω, καιρὸς νὰ παύσω, διότι ἤρχισα νὰ λησμονῶ τὸ καθήκον. . . . τοῦ ἀπλοῦ εἰσηγητοῦ καὶ νὰ γίνωμαι ὑμνητὴς τῶν ὀφθαλμῶν καὶ νὰ ζητῶ νὰ ἐπιβάλλω τὴν γνώμην μου μὲ κίνδυνον καὶ νὰ δαγκασθῶ ὑπὸ τῶν ἀδικουμένων ἴσως στομάτων. ***

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Σινική εὐπ. οσηγορία. Ἀστειοτάτη βεβαίως εἰς πάντα Εὐρωπαῖον φαίνεται ἡ ἐθιμοταξία τῶν Σινῶν καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς, μάλιστα δὲ ἐν ταῖς πρὸς ἀλλήλους ὁμιλίαις. Διότι γενικὸς κανὼν καλῆς συμπεριφορᾶς νομίζεται νὰ ὁμιλῇ ἕκαστος μεθ' ὑπερβολικῶν μὲν ἐπαίνων περὶ πάντων τῶν ἀναφερομένων εἰς ἐκεῖνον μεθ' οὐ συνδιαλέγεται, μετὰ μεγίστης δὲ καταφρονήσεως περὶ ἑαυτοῦ, ἐπειδὴ ἄλλως θεωρεῖται εἰς ἄκρον ἀγροίκος. Οὕτω π. χ. ἂν συναντηθῶσι δύο ἄγνωστοι πρὸς ἀλλή-

λους Κινέζοι συνάπτουσι τὸν ἐπόμενον διάλογον. «Ποῖον εἶνε τὸ ἔντιμον ὄνομα, τὸ ὁποῖον ἔχει τὸ εὐτύχημα νὰ φανερώνη τὰς ἀρετὰς ἐξοχωτάτου ἀνδρός ὁποῖος σὺ;— Ἡ ἀθλία καὶ ἔλεεινὴ ὀνομασία ἐμοῦ τοῦ ταπεινοτάτου δούλου σου εἶνε Βόγκ. Ἡ λέξις σημαίνει λαμπυρίδα, ὅμως τὸ ὄνομά μου δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ αὐτὴν τὴν σημασίαν τῆς λέξεως, ἀλλὰ μὲ τὴν δευτέραν, ἥτοι πω-λαιοτσούκαλον. — Πόσα εὐειδέστατα καὶ χαριέστατα καὶ εὐφύεστατα τέκνα ἔχεις; — Ἐχω πέντε ζωῦφια ἀσχημότερα ἀπὸ πιθήκους, τὰ ὁποῖα δὲν εἶνε ἄξια νὰ ξυλοφορτώνεται πολλάκις τῆς ἡμέρας ἡ ἔλεεινὴ καμ-ποῦρά των ἀπὸ τὸν οὐτιδανὸν δοῦλόν σου.

Ἀνταλλαγὴ ἰδεῶν. Ἀγαπητέ μου φίλε, ἔλεγέ ποτε ὁ Αἶνε πρὸς τὸν Θεόφιλον Γωτιέ, ἐπισκεφθέντα αὐτόν. νὰ μὴ ἀπορήσῃς ἂν ἀκούσῃς νὰ σοὶ εἰπῶ ἀνοησίας, ἦτο πρὸ ὀλίγου ἐδῶ ὁ βυυλεπτής κ. Χ. καὶ ἀντηλάξασμεν τὰς ἰδέας μας.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἀρχαιολογικά. Ἐπὶ τοῦ ἐν Λονδίῳ ἐστημένου αἰγυπτιακοῦ ὀβελίσκου, τοῦ ἐπικληθέντος «Βελόνης τῆς Κλεοπάτρας» ἤρχισεν ἤδη νὰ φαίνεται ἡ δυσμενὴς ἐπήρεια τοῦ ὕγρου καὶ ψυχροῦ κλίματος. Τὸ ἀρχαῖον μνημεῖον ὅπερ ἐπὶ χιλιετηρίδας διετετήθη ἀνέπαφον βαίνει νῦν γοργῶς πρὸς φθοράν, δὲν εἶνε δὲ μακρὰν ἡ ἡμέρα καθ' ἣν θὰ ἐξαλειφθῶσιν ἐντελῶς αἱ ἐπὶ τοῦ ὀβελίσκου ἱερογλυφικαὶ ἐπιγραφαί.

Συγκοινωνία. Ἡ διεύθυνσις τῶν γερμανικῶν σιδη-ροδρόμων κατεσκεύασεν ἰδιαίτερα βαγόνια πρὸς μετα-